

Sadržaj

Prvi deo

Analiza finansijske aktivnosti inovativnog preduzetnika i preduzimača (1)

1. Analiza aktivnosti preduzetnika u vezi sa finansijskim ulaganjima	2
1.1. Definisanje finansijskog menadžmenta i finansijskog inženjeringa	2
1.2. Analiza sklonosti vlasnika i menadžmenta sa prikazom upravljanja gotovinom	4
1.2.1. Analiza sklonosti vlasnika i menadžmenta	4
1.2.2. Analiza i kontrola finansijskog upravljanja gotovinom	6
1.2.3. Analiza finansijskih aspekata ulaganja	9
1.3. Odluka o štednji ili investiranju	14
1.3.1. Istraživanje okolnosti sklonosti štednji ili investiranju	14
1.3.2. Istraživanje štednje, investicija ili investicije i štednje	15
1.4. Preduzetničko odlučivanje o zajmu	17
1.4.1. Odlučivanje kada biti zajoprimac a kada zajmodavac	17
1.4.2. Kamatna stopa kao kriterijum finansijske transakcije	18
1.4.3. Preduzetnički stav prema riziku – oprez ili hazard?	19
1.4.4. Finansijski aspekti inovinske bilanse preduzetnika	20
1.4.5. Preduzetno optimiziranje portfelja	22
1.4.6. Ocena neizvesnosti prema kriteriju očekivani prinos – rizik	24
1.4.7. Du Pont analiza	27
1.4.8. Merenje poslovnih efekata i rizika finansijskim leverage-om	30
1.4.8.1. Poslovni leverage	31
1.4.8.2. Finansijski leverage	32
1.4.8.3. Kombinovani leverage	32
1.4.9. Menidžersko odlučivanje u uslovima neizvesnosti primenom matrice isplativosti	33
2. Investicije kao objekt ekonomsko-pravnog regulisanja	37
2.1. Ekonomski sadržaji oblika investiranja	37
2.1.1. Kategorijalni sistem iz područja investiranja	37
2.1.2. Oblici aktivnosti investiranja	38
2.1.2.1. Uticaj promena kamatne stope na investicionu tražnju	38
2.1.2.2. Uticaj promena u visini nacionalnog dohotka na investicionu tražnju	39
2.1.2.3. Komponente bruto društvenog proizvoda	39
2.1.2.3.1. Ekonomija obima	40
2.1.2.3.2. Makroekonomski akceleratori	41
2.1.2.4. Vrste investicija	42
2.1.3. Razvijanje modela tražnje i proizvodnje sa svrhom intenziviranja investicione aktivnosti	45
2.1.3.1. Teorija ravnotežnog nivoa nacionalnog dohotka	45
2.1.3.2. Model multiplikatora	46
2.1.3.2.1. Analiza multiplikatora AS – AD	46

2.1.4.	Analiza multiplikatora razvoja i investiranja u varijantama zatvorene i otvorene ekonomije	49
2.1.4.1.	Multiplikator u zatvorenoj privredi	49
2.1.4.2.	Multiplikator u otvorenoj privredi	50
2.1.4.3.	Nedostaci multiplikatora – aceleratora	50
2.1.4.4.	Monetarni multiplikator	52
2.2.	Investiciona politika preduzeća	53
2.2.1.	Poslovna i razvojna politika determinisana kao investiciona aktivnost preduzeća	53
2.2.1.1.	Identifikovanje poslovne politike	53
2.2.1.2.	Investiciona aktivnost preduzeća	57
2.2.1.2.1.	Investicioni projekt	57
2.2.1.2.2.	Kreiranje investicionih alternativa	57
2.2.1.2.3.	Investicione faze	58
2.2.1.2.4.	Investiciono održavanje	59
2.2.2.	Kriterijumi efektivnosti investicija preduzeća	59
2.2.2.1.	Praktični modeli ocene efektivnosti investicija preduzeća	59
2.2.2.1.1.	Model ukamaćivanja uloga	60
2.2.2.1.2.	Model upoređivanja troškova	60
2.2.2.1.3.	Model dobiti	60
2.2.2.1.4.	Model rentabilneta	60
2.2.2.2.	Teorijski modeli ocene efektivnosti investicija preduzeća	61
2.2.2.2.1.	Teorija troškova	61
2.2.2.2.2.	Teorija kapitala	62
2.3.	Ekonomsko-pravno regulisanje investicione politike	63
2.3.1.	Kreiranje tržišne privrede i ekspanzivnog institucionalnog ambijenta	63
2.3.2.	Ekonomsko regulisanje privrednih ciklusa i krize	65
2.3.2.1.	Privredni ciklusi	65
2.3.2.2.	Objašnjenje pojma kriza	67
2.3.2.3.	Objašnjenje ekonomske krize	68
2.3.2.4.	Definisanje novog nacionalnog strateškog područja poslovanja i investicione aktivnosti srpskih zemalja	71
2.3.2.5.	Definisanje pravaca tehnološkog razvoja	72
2.3.2.6.	Kreiranje modela nacionalne konkurentnosti	73
2.3.3.	Ekonomske funkcije kapitalističke države	76
2.3.3.1.	Alokativna funkcija države	76
2.3.3.2.	Distributivna funkcija države	78
2.3.3.3.	Stabilizaciona funkcija države	79
2.3.3.4.	Strukturno-razvojna funkcija države	80
2.3.4.	Pravno regulisanje investicione aktivnosti	81
3.	Finansijski aspekti racionalnosti investiranja kapitala i efektivnosti investicionih projekata	83
3.1.	Ocena finansijskih aspekata ulaganja kapitala	84
3.1.1.	Finansijska politika i finansijska sredstva	85
3.1.2.	Finansijska ulaganja	85
3.1.3.	Strategija dugoročnog i kratkoročnog ulaganja kapitala	86

3.1.3.1.	Strategija dugoročnog ulaganja kapitala	87
3.1.3.2.	Strategija kratkoročnog ulaganja kapitala	87
3.1.3.3.	Pravila za kratkoročna i dugoročna ulaganja kapitala	88
3.1.4.	Strategija ulaganja u nabavku materijala	89
3.1.4.1.	MRP-sistem planiranja zaliha	90
3.1.4.2.	ROP-sistem planiranja zaliha	92
3.1.4.3.	Vilsonova formula za izračunavanje optimalnog naloga	92
3.1.4.4.	ABC-sistem	93
3.1.4.5.	Kombinacija sistema	93
3.2.	„Pravila„ raspodele dobiti preduzeća	94
3.3.	Analiza oblika preduzetnog ulaganja kapitala	94
3.4.	Pokazatelji racionalizacije kapitala	100
4.	Utvrđivanje sadašnje vrednosti kapitala preduzeća	104
4.1.	Diskontinuirana vrednost	104
4.2.	Neto sadašnja vrednost	104
5.	Strategijski portfolio kapitala u odnosu na cene i prinose	106
5.1.	Cene i prinosi finansijskih instrumenata	106
5.1.1.	Sadašnja vrednost	106
5.1.1.1.	Metoda proste kamatne stope	107
5.1.1.2.	Metoda složenog interesnog računa	107
5.1.1.3.	Proces formiranja buduće i sadašnje vrednosti	108
5.1.2.	Diskontna stopa	110
5.1.3.	Stope prinosa	111
5.1.3.1.	Stopa tekućeg prinosa	111
5.1.3.2.	Stopa prinosa do dospeća	111
5.1.3.3.	Aproksimativna stopa prinosa	112
5.1.3.4.	Diskontna stopa prinosa	113
5.1.4.	Cena finansijskog instrumenta	113
5.1.4.1.	Cena finansijskog instrumenta sa periodičnim prinomom	113
5.1.4.2.	Cena amortizacionog finansijskog instrumenta	114
5.1.4.3.	Cena finansijskog instrumenta sa neodređenim prinomom	114
5.2.	Analiza prinosa i rizika finansijskih instrumenata	115
5.2.1.	Modeli ulaganja i postupci ocene sklonosti ulaganja	115
5.2.1.1.	Ulaganja kapitala sa različitim intenzitetima rizika i visinama prinosa	115
5.2.1.2.	Ocena sklonosti ulaganju	117
5.2.2.	Ocena neizvesnosti prema kriterijumu očekivani prinos-rizik	118
5.2.2.1.	Preferencije ulagača u odnosu na prinos i rizik	118
5.2.2.2.	Sklonost i averzija ulagača prema riziku	119
5.2.2.3.	Međuzavisnost prinosa i rizika ulaganja kapitala	121
5.2.2.3.1.	Očekivana stopa prinosa na ukupan kapital	121
5.2.2.3.2.	Očekivana stopa prinosa na akcije	122
5.2.2.3.3.	Beta-rizik na ukupni kapital	122
5.2.2.3.4.	Beta-rizik na akcije	123
5.2.2.4.	Menadžersko odlučivanje u uslovima neizvesnosti primenom matrice isplativnosti	123

5.2.2.4.1.	Proces donošenja menidžerskih odluka	123
5.2.2.4.2.	Matrica isplativosti	124
5.2.2.4.3.	Ocena rentabilnosti investicije	126
5.2.2.4.4.	Strategije upotrebe kapitala u preduzeću	127
5.2.2.5.	Procena prinosa i anticipiranje rizika	128
5.2.2.5.1.	Procena budućeg prinosa	128
5.2.2.5.2.	Anticipiranje rizika	130
5.2.3.	Ocenjivanje cene rizika	132
5.2.3.1.	Model cene kapitalne aktive	134
5.2.3.2.	Arbitražna teorija cena	135

Drugi deo

Procesi savremenog investicionog menidžmenta (136)

1.	Oblici savremenog menidžmenta sa naglaskom na investicioni menidžment	137
1.1.	Preduzetni menidžment	137
1.2.	Oportunitetni menidžment	139
1.3.	Responzivni menidžment	141
1.4.	Diverzifikacijski marketing-menidžment	143
1.5.	Kooperacioni, simbiotski, mrežni, ugovorni i transakcioni menidžment	145
1.6.	Globalizacija tržišta i globalni menidžment sa globalnim marketingom	152
1.7.	Strateški marketing-menidžment	158
1.8.	Integralni (skupni) marketing-menidžment	159
2.	Unapređenje investicionog menidžmenta preduzeća	160
2.1.	Prelaz iz preduzetnog u menidžersko preduzetničko društvo	160
2.1.1.	Definisanje preduzetne u odnosu na menidžersku organizaciju	161
2.1.2.	Prelaz preduzetne u menidžersku organizaciju	163
3.	Finansijska ocena efektivnosti investicionih projekata	165
3.1.	Principi, pravila i kriterijumi investiranja	165
3.2.	Cena i opredeljivanje vrednosti kapitala	166
3.2.1.	Opšta ocena finansijskih ulaganja	166
3.2.2.	Finansijski aspekti rentabilnosti investicije	167
3.2.3.	Definisanje cene kapitala i izbor strategije opredeljivanja ulaganja	169
3.2.3.1.	Definisanje cene kapitala	169
3.2.3.2.	Opredeljivanje cene imovine i uloženog kapitala	170
3.3.	Cena i finansijski aspekti upravljanja deonicama	171
3.3.1.	Utvrđivanje sadašnje vrednosti kapitala preduzeća	172
3.3.1.1.	Diskontinuirana vrednost	172
3.3.1.2.	Neto sadašnja vrednost	172
3.3.2.	Utvrđivanje učešća u akcionarskom društvu	173
3.3.3.	Utvrđivanje vrednosti akcija na berzi	174
3.3.3.1.	Strategija dugoročnog ulaganja kapitala	174
3.3.3.2.	Zarada po osnovi dividende	175

3.3.3.3.	Zarada po osnovu cena akcija	176
3.3.3.4.	Pravila za kratkoročna i dugoročna ulaganja kapitala	177
4.	Uloga finansijskog tržišta i finansijskih institucija sa principima upravljanja portfeljom hartija od vrednosti akcionarskih društava i metode optimizacije	178
4.1.	Uloga finansijskog tržišta i finansijskih institucija	178
4.1.1.	Finansijsko tržište	178
4.1.1.1.	Uloga finansijskog tržišta	180
4.1.1.2.	Finansijsko tržište savremenog liberalnog kapitalizma	183
4.1.1.3.	Unapređenje finansijskog tržišta u srpskim zemljama	186
4.1.2.	Investicioni fondovi	186
4.1.2.1.	Određivanje cena akcija otvorenih investicionih fondova	187
4.1.2.2.	Investiciona strategija otvorenih investicionih fondova	187
4.1.2.3.	Organizacija i funkcije investicionih fondova	189
4.1.2.4.	Kreiranje famolija investicionih fondova	190
4.2.	Principi upravljanja portfeljom hartija od vrednosti akcionarskih društava i metode optimizacije	190
4.2.1.	Metode optimizacije portfelja	190
4.2.1.1.	Vrednovanje ulaganja kapitala u akcije	191
4.2.1.1.1.	Aktivnosti kod ulaganja u akcije	191
4.2.1.1.2.	Određivanje vrednosti običnih akcija	195
4.2.1.1.2.1.	Model diskontovanja dividende	195
4.2.1.1.2.2.	Komparativni model – unapređivanje koeficijenta cena : prihod	197
4.2.1.1.2.3.	Model diskontovanja gotovinskog toka	197
4.2.1.2.	Vrednovanje ulaganja kapitala u obveznice	198
4.2.1.2.1.	Obeležja dugoročnih obveznica	198
4.2.1.2.1.1.	Rok dospeća obveznice	198
4.2.1.2.1.2.	Nominalni iznos i kamatna stopa obveznice	198
4.2.1.2.1.3.	Prava emitenta ili investitora obveznice	199
4.2.1.2.1.4.	Rizici investiranja u obveznice	199
4.2.1.2.2.	Vrste dugoročnih obveznica	200
4.2.1.2.2.1.	Korporativne obveznice	200
4.2.1.2.2.2.	Obveznice lokalnih organa vlasti	201
4.2.1.2.2.3.	Državne dugoročne obveznice	201

Treći deo

Organizacijski aspekti investicionog menadžmenta (202)

1.	Ekonomija investiranja I finansijski inženjering	203
1.1.	Ekonomija i menadžment investiranja	203
1.1.1.	Politika investiranja	203
1.1.2.	Kretanje cene novca i kapitala	206
1.2.	Definisanje finansijskog menadžmenta	207
1.3.	Oblici finansijskog menadžmenta	208

3.	Investicioni projekti	211
2.1.	Definisanje problema	211
2.2.	Projektovanje istraživanja za potrebe razvoja strategije tehnološkog razvoja	212
2.3.	Projektovanje organizacije fleksibilne proizvodnje	214
2.3.1.	Karakteristike organizacije prema zahtevima fleksibilne proizvodnje	215
2.3.2.	Organizacione celine fleksibilne proizvodnje	216
3.	Projekt razvoja novog proizvoda	218
3.1.	Analiza postojeće poslovne funkcije razvoja dobrog proizvoda	218
3.2.	Makroorganizacija poslovne funkcije razvoja dobrog proizvoda	221
3.3.	Mikroorganizacioni modeli razvoja proizvoda	222
3.4.	Struktura procesa konstruisanja dobrog proizvoda	223
3.4.1.	Idejno koncipiranje dobrog proizvoda	224
3.4.2.	Proces oblikovanja dobrog proizvoda	226
3.4.3.	Razrada dobrog proizvoda	226
3.4.4.	Determinante konstruiranja dobrog proizvoda	227

Četvrti deo

Finansijski aspekti ulaganja kapitala (230)

1.	Privlačenja kapitala emisijom akcija	231
1.1.	Pravni aspekti akcija i akcionarstva	231
1.1.1.	Pravno definisanje akcija	231
1.1.2.	Zasnivanje akcionarstva i oblici privrednih društava kapitala	234
1.1.2.1.	Akcioneri – deoničari	234
1.1.2.2.	Akcionerska prava	235
1.1.2.3.	Trgovačke radnje	237
1.1.2.4.	Ortačka društva	237
1.1.2.5.	Komanditno društvo kapitala	237
1.1.2.6.	Akcionarsko društvo kapitala	238
1.1.2.7.	Društvo sa ograničenim jemstvom	239
1.1.2.8.	Ostali pravni oblici	239
1.1.3.	Prava i odgovornosti imaoaca deonice	241
1.2.	Postupak emisije deonica	242
1.2.1.	Definisanje pojma deonica	242
1.2.2.	Utvrđivanje vrste emisije deonica	244
1.2.3.	Priprema i realizacija odluke o emisiji deonica	245
1.2.3.1.	Postupak donošenja odluke o emisiji deonica	246
1.2.3.2.	Pribavljanje mišljenja ovlaštenog revizora o bonitetu emitenta	247
1.2.3.3.	Dobijanje odobrenja Komisije za hartije od vrednosti	248
1.2.3.4.	Sastavljanje prospekta za emisiju	250
1.2.3.5.	Realizacija odluke o emisiji deonica	250
1.2.4.	Utvrđivanje kotacije, poziv za upis i realizacija odluke o deonicama	250
1.2.4.1.	Utvrđivanje kotacije hartije od vrednosti	250
1.2.4.2.	Utvrđivanje sadržaja i oblika deonice	252
1.2.4.3.	Objavljivanje poziva za upis i uplatu hartija	253
1.2.4.4.	Zahtev za registrovanje emisije	255

1.3.	Finansijski aspekti upravljanja deonicama	255
1.3.1.	Utvrđivanje učešća u akcionarskom društvu	255
1.3.2.	Utvrđivanje vrednosti akcije na berzi	256
1.3.2.1.	Zarada po osnovi dividende	257
1.3.2.2.	Zarada po osnovu cena akcija	257
1.3.3.	Prodaja novih akcija	258
1.3.3.1.	Proces emitovanja akcija namenjenih javnosti	259
1.3.3.2.	Strategije privlačenja investitora	259
1.3.3.3.	Sekundarno tržište akcijama	260
1.3.4.	Kupovina akcija	261
1.3.4.1.	Institucionalni investitori	261
1.3.4.2.	Strategija investiranja u akcije	261
1.3.4.3.	Investicioni klubovi	262
1.3.4.4.	Način kupovine akcija	262
1.3.4.5.	Berzanski brokeri	263
1.3.4.6.	Klijenti	263
1.3.4.7.	Brokeri u berzanskoj sali	263
1.3.4.8.	Brokerski menadžment	264
1.3.4.9.	Diskont-brokerski menadžment	264
1.3.4.10.	Brokeri na veliko	264
1.3.4.11.	Brokeri izvan berzanske sale	264
1.3.4.12.	Dileri, trgovci i investicione banke	265
1.3.5.	Trgovanje akcijama prodajom na prazno	265
1.3.6.	Kupovina varanta	267
1.3.7.	Kupovina akcija na kredit	268
1.3.8.	Vrednovanj ulaganja kapitala u akcije	268
1.3.8.1.	Definisanje akcija	268
1.3.8.2.	Aktivnosti kod ulaganja u akcije	269
1.3.8.3.	Određivanje vrednosti običnih akcija	274
1.4.	Utvrđivanje prava na upravljanje	277
2.	Privlačenje kapitala emisijom obveznica	279
2.1.	Definisanje pojma obveznice	279
2.1.1.	Definisanje obveznice	279
2.1.2.	Svrha emisije i proces investiranja u obveznice	282
2.1.2.1.	Obveznica – sigurna investicija	282
2.1.2.2.	Ekonomska svrha emisije i trgovanja obveznicama	283
2.1.3.	Odluka u vezi emisije obveznica	285
2.1.3.1.	Objašnjenja u vezi s obveznicama	285
2.1.3.1.1.	Obveznice sa osiguranim sredstvima obezbeđenja	285
2.1.3.1.2.	Obveznice sa uslovnim obezbeđenjem	286
2.1.3.1.3.	Inovacijske obveznice	287
2.1.3.2.	Postupak donošenja odluke o emisiji obveznica	288
2.1.3.2.1.	Svrha i nemena emisije	289
2.1.4.	Specifičnosti obveznica organa uprave	291
2.1.4.1.	Specifičnosti obveznica lokalnih organa uprave	291
2.1.4.2.	Specifičnosti obveznica državnog trezora (centralne banke)	292
2.1.4.3.	Obveznice specifičnih namena	293

2.2.	Distribucija i trgovanje obveznicama	299
2.2.1.	Distribucija obveznica	299
2.2.2.	Trgovanje obveznicama na sekundarnom tržištu	300
2.2.2.1.	Postupak izračunavanja vrednosti obveznica	300
2.2.2.1.1.	Kretanje kamatnih stopa	300
2.2.2.1.2.	Nominalna vrednost obveznice kao pokazatelj isplativnosti	302
2.2.2.1.3.	Prinos od obveznice kao pokazatelj isplativnosti	302
2.2.2.1.4.	Izračunavanje prinosa od obveznice	303
2.2.2.1.5.	Obveznice namenjene međunarodnog tržištu kapitala	304
2.2.2.2.	Istraživanje rizika ulaganja u obveznice	304
2.2.3.	Formiranje cena obveznica	307
2.2.3.1.	Utvrđivanje vrednosti obveznica	307
2.2.3.2.	Utvrđivanje cene obveznica	310
2.2.3.3.	Utvrđivanje prinosa od obveznica	311
2.2.4.	Trgovanje obveznicama	312
2.2.4.1.	Trgovanje obveznicama novih emisija	312
2.2.4.2.	Postupak aukcije	312
2.2.4.3.	Model kupovine obveznica malih investitora	313
2.2.4.4.	Troškovi trgovanja obveznicama	314
2.3.	Vrednovanje ulaganja kapitala u dogoročne obveznice	315
2.3.1.	Rok dospeća obveznice	316
2.3.2.	Nominalni iznos i kamatna stopa obveznice	316
2.3.3.	Prava emitenta ili investitora obveznice	316
2.3.4.	Rizici investiranja u obveznice	317
2.3.5.	Ocenjivanje rentabilnosti ulaganja u obveznice	317
	Literatura	319